

פרשת ויצא – הרב ברוך רוזנבלום שנת תשע"ד.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת ויצא. עוסקת התורה בהקמת ביתו של יעקב אבינו.

פותחת הפרשה {כח, י} **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה.**

לפני שהגיע יעקב לחרן, הוא התעכב 14 שנה בישיבת שם ועבר. ובגיל 77 הוא הגיע לחרן.

המקום הראשון שהוא מגיע אליו, זה הבאר. שם הוא פוגש את הרועים שישבו מסביב לבאר.

כַּט, ד} וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מֵאִין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ: {ה} וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידַעְתֶּם אֶת לִבְנֵי בֶן נַחֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ: {ו} וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְּׁלוֹם לּוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רַחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן: {ז} וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְנָה הַשְּׂקוֹ הַצֹּאן וְלָכֵן רָעוּ: {ח} וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֵדְרִים וְגָלְלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן: {ט} עוֹדְנוּ מְדַבְּרִים עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאֵבִיָּה כִּי רָעָה הוּא.

שואלים רבותינו – מדוע היתה רחל רועה, הרי זה בדר"כ מקצוע לגברים?

יענו כולם ויאמרו – ללבן לא היו בנים, אלא רק בנות.

כן, אבל בסוף הפרשה, אומרת התורה שבניו של לבן התחילו לדבר על יעקב אבינו, שאת עושרו הוא עשה מתוך רכושו של אביהם.

זו תשובה פשוטה. אבל הדברים מפורשים גם בדברי מדרש, שהייתי רוצה לעמוד על דבריו.

המדרש נמצא במשנת ר' אליעזר. המדרש שייך לר' אליעזר ב"ר יוסי הגלילי. (לא לר' אליעזר הגדול).

בפרשת השבוע מובא, שיעקב ולבן מקימים 'גל'. יעקב קורא לו **גִּלְעָד**, ולבן קורא לו **יֵגֶר שְׁהֵדוּתָא**.

אומר המדרש {תנחומא, ויצא, אות יג} - **עַד הַגֵּל הַזֶּה, זֶה שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב: וַתִּלְחָץ אֶת רֶגְלֵם בְּלַעַם אֶל הַקִּיר (במדבר כב, כה). הַגֵּל הוּא הַקִּיר. לְפִי שְׂעֵבֶר בְּלַעַם אֶת הַשְּׁבוּעָה שְׁנֹשְׁבַע לְיַעֲקֹב, שְׁנֹאֲמַר: אִם לֹא תַעֲבֹר אֶת הַגֵּל הַזֶּה וְאֶת הַמִּצְבָּה הַזֹּאת לְרַעָה, וּבְלַעַם זֶה לִבְנֵי, שְׁנֹאֲמַר: אֲרַמִּי אֲבִי (דברים כו, ה), וְעַל שִׁבְקֵשׁ לְכָלוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל נִקְרָא אֲרַמִּי, שְׁנֹאֲמַר: וּלְכֹה זַעֲמָה יִשְׂרָאֵל, לְכֹךְ נִפְרַע הַקִּיר מִמֶּנּוּ, לְפִי שְׁהוּא הָעֵד עַל הַשְּׁבוּעָה, כְּדַכְתִּיב, יַד הָעֵדִים תְּהִיָּה בּוֹ בְּרֵאשִׁיָּה (דברים יז, ז).**

פירוש הדבר, לבן כרת ברית עם יעקב, ולבלעם נלחצה הרגל. מה הקשר בין לבן לבלעם?!

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין קה, א} - **תנא** בלעם הוא בעור הוא כושן רשעתים הוא לבן הארמי ...

זו אותה נשמה שהתגלגלה כמה וכמה פעמים, וסיימה לבסוף בכושן רשעתים. עפ"י דברי האר"י הקדוש יש לה המשך, אבל לא נכנס לזה כרגע.

יוצא עפ"י הדברים, שהנפש/הנשמה של לבן, עברה לבלעם.

אם ככה, לבן נשבע ליעקב אבינו. באותו רגע שהוא הפר את השבועה בתור בלעם, נלחצה רגלו אל הקיר.

אומרת התורה {במדבר כד, ג} **וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר נֹאֵם בְּלַעַם בְּנֵי בְעֹר וְנֹאֵם הַגִּבֹּר שְׁתֵּם הָעֵין.**

נשאלת השאלה – למה נקרא בלעם בשם 'גבר'?

תירוץ אחד מופיע ברבינו בחיי {פרשת בלק} – בלעם היה נקרא גבר, משום שהיה יודע מתי הקב"ה כועס.

אומרת הגמרא {מסכת ברכות ז, א} - **דתניא** {תהילים ז-יב} **ואל זועם בכל יום וכמה זעמו רגע וכמה רגע אחד מחמשת רבוא ושמונת אלפים ושמונה מאות ושמונים ושמונה בשעה וזו היא רגע ואין כל בריה יכולה לכוין אותה שעה חוץ מבלעם הרשע דכתיב ביה** {במדבר כד-טז} **ויודע דעת עליון השתא דעת בהמתו לא הוה ידע דעת עליון הוה ידע אלא מלמד שהיה יודע לכוין אותה שעה שהקב"ה כועס בה ... ואימת רתח ואיך יודעים מתי הזמן שהקב"ה כועס? אמר אב"י בהנך תלת שעי קמייטא בשלוש שעות ראשונות של היום, כי חיורא כרבלתא דתרנגולא וקאי אחד כרעא כל שעתא ושעתא נמי קאי הכי כל שעתא אית ביה שורייקי סומקי בההיא שעתא לית ביה שורייקי סומקי באותו הזמן שכרבלת התרנגול הופכת מאדום ללבן, יודעים שזה הזמן שהקב"ה כועס בו.**

התרנגול נקרא בשם 'גבר'. לכן בלעם נקרא גם כן בשם 'גבר', כי ידע לכוין את אותו הרגע שבו הקב"ה כועס.

אומר המדרש {משנת ר' אליעזר, פרק ז, ע"מ 134} - **בלעם** אמר נאם הגבר. גבורתו היתה לכפות את הטובה. אין לך קשה לפני הקב"ה יותר מכפיית הטובה. עד שלא הלך יעקב לארם נהרים, היו מעינות מצומצמין. תדע לך שהוא כן, שהיו משקין מן הבורות, שנאמר ונאספו שמה כל

כותב התרגום - {ג} והוה כמשמע לבן ית שמע גבורתיה וחסידותיה דיעקב בר אחתיה ה' נסיב ית בכירותא וית סדר ברכתא מן יד אחו' וה' אתגלי ליה :: בבית אל וה' גדר ית אבנא וה' טפת ב'רא וסליקת לאנפוי ורהט לקדמותיה וגפיף ליה ונשיק ליה ואעליה לביתיה ותני ללבן ית כל פתגמיא האילין.

כותב הכלי יקר - אך עצמי ובשרי אתה. לפי שלא ראה אצלו מאומה שהרי בא בידיים ריקנות א"כ אין בך הקורבה שמקרבין העשירים, כי אם קורבת שאר בשר לבד. ד"א שספר לו איך שרימה את עשו בלקיחת הבכורה אמר אך עצמי ובשרי אתה רמאי כמוני על כן ראוי לקרברך אלי כי כמוני כמוך.

{טו} ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתי חנם הגידה לי מה משכרתך .

ישנו ספר שנקרא **ילקוט הראובני**. זה ליקוט מכל מיני ספרי קבלה, לא דברים שקשים להבנה, ושם הוא שואל שאלה פשוטה מאוד – למה שאל אותו לבן "הגידה לי מה משכרתך"?

תגיד לו ישר "אני משלם שכר מינימום. טוב לך, תישאר. לא טוב לך, לך הביתה".

מביא **הילקוט הראובני** דבר נפלא, שעליו אנחנו רוצים בע"ה למקד את השיעור. הוא מדבר על הדבר שנקרא 'תרפים', נדון בזה, נגיע גם לתרפים שרחל גנבה, ומהם בע"ה נגיע להבין מה הרוויח עם ישראל מגניבת התרפים:

כותב הילקוט הראובני {פרשת ויצא, אות נ"ג} – ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתי חנם וגו'. ועתה יש לשאול מה ראה לבן לדבר עם יעקב "הכי אחי אתה"? אמר לבן בלב זה שבא בביתי בידיים ריקניות ויאכל וישתה עמי חודש או ימים, ונתמלא חימה והלך אצל התרפים שלו ועבד עבודתו לפניהם כמנהגו, ושאל את התרפים מה טיבו של זה האורח שבא לביתי ואוכל את לחמי חינם אם אגרש אותו או מה אעשה? והיה מבקש מן התרפים עצה איך מתנהג בו. השיבו לו התרפים שיזהר שלא ישלחו מביתו שכוכו ומזלו כ"כ עליון שאין כמותו וכל אשר יעשה יצליח ובגללו יהיה ברכת ה' בכל אשר תלך בבית ובשדה. וכששמע כן, שתק ולא אמר מידי שתק ולא אמר כלום חודש ימים. חשב בלבו, אם אני אומר לזה האיש שיעמוד עמי לשרתני אולי ישאל ממני דבר שלא אוכל לתת לו: חזר והלך לתרפים כבראשונה ושאל מה יהיה משכרתו של פלוני כמה להציע לו? השיבה לו הוא לא צריך כסף. לא בא אליך אלא להינשא לאשה, שנאמר נקבה שכרו - לא יבקש ממך אלא נקיבה.

העדרים. וכיון שהלך יעקב אבינו לשם, נתברכו כל המעינות והרויחו מימיהן, שכן הוא אומר ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים. וכל הטובה הזאת עשה לאביו והוא הולך לקלל בניו. יש לך כפוי טובה יותר מזה? עד שלא הלך יעקב לחרן, לא היה לבן מוליד זכרים, אילו היו לו בנים, לא היתה בתו רועה, וכיון שהלך יעקב לשם נתברך בזכרים, שנאמר וישמע את דברי בני לבן. בזכותו נולד, והוא הולך לקלל את בניו, יש לך כפוי טובה יותר מזה?.

שואל האזנים לתורה – אם אתה אומר לא היו לו בנים, אלא רק שתי בנות – רחל ולאה. למה הוא שלח את רחל ולא את לאה? לכ"ע לאה היתה מבוגרת מרחל (יש מחלוקת אם היו תאומות. גם אם כן, לאה היתה הבכורה).

ואומר דבר נפלא ביותר – היות ונאמר {כט, יז} ועיני לאה רכות, אם היתה לאה יוצאת עם הצאן, היו הצאן מעלים אבק ברגליהם, ואותו אבק היה נכנס בעיניה של לאה. היות וריסי עיניה נשרו, לא היה מה שיגן על עיניה מפני האבק. לכן לא שלח לבן את לאה, אלא את רחל.

מגיע יעקב אבינו לחרן, ופוגש את רחל אמנו שרועה את הצאן.

שימו לב איך סיבבה ההשגחה העליונה, שדוקא רחל היא זאת שיצאה לרעות, כדי שיראה אותה יעקב וידע אם מי הוא הולך להתחתן!

{כט, י} והי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו: {יא} וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך: {יב} ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה: {יג} והי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו ויספר ללבן את כל הדברים האלה {יד} ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים

כותב רש"י - וירץ לקראתו. כסבור ממון הוא טעון, שהרי עבד הבית בא לכאן בעשרה גמלים טעונים: ויחבק. כשלא ראה עמו כלום אמר שמא זהובים הביא והנם בחיקו: וינשק לו. אמר שמא מרגליות הביא והם בפיו: ויספר ללבן. שלא בא אלא מתוך אונס אחיו, ושנטלו ממונו ממנו.

כותב האור-החיים הקדוש - וישב עמו חדש וגו'. האריך לו זמן אולי יתגלה במשך הזמן קנייניו, וכשראה כי אין תקות ממון בירר הנהגתו עמו.

מופיע כאן בתרגום יונתן בן עוזיאל, שיעקב סיפר ללבן את כל מה שעשה לעשו.

יוצא, שהשבט נקראת בשם יחיד, כי היא יחידה, אין לה בן זוג.

הטור (הלכות שבת) מביא את הדברים – לכל אחד מימות השבוע יש זוג. לראשון יש את שני. לשלישי יש את רביעי ולחמישי יש את שישי.

יש שמחברים ראשון לשישי = 7. שני לחמישי = 7. שלישי לרביעי = 7.

החיבור הזה מופיע גם בזוהר. הוא מחבר את שתי המילים האלה משתי הקצוות. מה החיבור?

כותב הזוהר הקדוש – ראשון ושישי, הימים שקרובים ביותר לשבת, הם הימים שכנגד הנשמה. הימים שני וחמישי כנגד הרוח, ושלישי ורביעי כנגד הנפש.

אומר החוזה מלובלין דבר נפלא – אמרה רבקה ליעקב, לשבת בבית אחיה "ימים אֶחָדִים" – אם ימים זה שנה, כמו שנאמר (ויקרא כה, כט) ימים תהיה גֵּאֲלָתוֹ, אז אתה צריך לשבת בבית לבן, שנה של שבתות.

כמה זה שנה של שבתות?

בכל שנה יש 52 שבתות. תכפיל את זה ב-7 שנים, יוצא 364 שבתות.

אמרה לו רבקה – תשב ימים של אֶחָדִים, כלומר 364 שבתות.

איך אתה מגיע לזה?

אם תהיה שם שבע שנים, יהיה לך "ימים אֶחָדִים", ולכן הציע יעקב מיד שבע שנים.

עד כאן דבריו של החוזה מלובלין.

רבתי, אני רוצה לדלג 20 שנה, ולהגיע לבריחה של יעקב מחרן. כי עיקר השיחה שלנו היום, תתמקד בנושא התרפים וכדי להגיע אליהם, אנחנו חייבים לדלג על פני 20 שנה:

בחלוף עשרים שנה (14 שנה שעבד בעד שתי נשיו, ועוד 6 שנים שעבד בעד צאנו), רואה יעקב אבינו לפני לבן, לא כתמול שלשום.

אומרת התורה (לא, א) וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה: (ב) וירא יעקב את פני לבן והנה איננו עמו כתמול שלשום: (ג) ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך: (ד) וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל צאנו: (ה) ויאמר להן ראה אנכי את

מיד לאחר מכן, אומרת התורה (כט, טז) וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל: (יז) ועיני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה: (יח) ויאבה יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה.

שואלים המפרשים – למה הציע יעקב מיד, לעבוד שבע שנים!?

כותב רבינו בחי – ויש לתמוה בזה, מה היתה כוונת יעקב, להתחיל להזכיר לו הזמן הגדול של שבע שנים להשתעבד בהם. ואלו היה לבן מתחיל בזה שיאמר תעבדני שבע שנים, היה ראוי לו ליעקב שימעיט הזמן ויאמר כי די לו עבודת ב' ושלש שנים, שהוא זמן השכיר, ואיך יתחיל הוא בזה. ויתכן לפרש כי טעם אעבדך שבע שנים כדי שתשלים רחל י"ב שנה ויום אחד ותהיה ראויה להריון, כי קטנה היתה בת חמש שנים כשבאה עם הצאן, ולא היתה ראויה לבנים כלל.

כותב האור-החיים הקדוש - אעבדך שבע שנים. צדיק זה יכין תמיד להכניע עצמו שבע, וגם בהשתחיותו לאחיו שבע פעמים, והוא סוד (משלי כד) שבע יפול צדיק וקם אחרי נפלו, ואולי שנתן שוויה במה ששעבד עצמו ז' שנים שהוא יותר מכדי שני עבד עברי. בעבד עברי נאמר "שש שנים יעבוד ובשביעי יצא לחפשי". יעקב עבד קצת יותר מעבד עברי.

אני רוצה להביא את תירוצו של החוזה מלובלין:

החוזה מלובלין עומד על פסוק בפרשת שבוע שעבר. כאשר רבקה אמנו אומרת ליעקב ללכת לחרן, נאמר (כז, מג) ועתה בְּנֵי שִׁמְעֵן בְּקָלִי וְקוּם בְּרוּחַ לֶךְ אֶל לְבֵן אַחֵי חָרָנָה: (מד) וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך.

כמה זה "ימים אֶחָדִים"?

אומר המדרש (תנחומא, פרשת בא, אות יד) – שנים עשר חדש.

משמע מכאן, ש- "ימים אֶחָדִים" זה או שנה, או שנתיים או שלוש – ימים זה שנה, אֶחָדִים זה שתיים, אז אולי הכוונה לשלוש שנים.

אומר החוזה מלובלין – לא.

כתוב במדרש (בראשית רבה, פרשה יא, אות ח) – רב בְּרָכִיָּה ורבי דוסתאי אומרים שאין לו בן זוג, חד בשבתא, תרי, תלתא, ארבעתא, חמשא, ערובתא, שבתא לית לה בן זוג. תני רבי שמעון בן יוחאי, אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם לכלן יש בן זוג, ולי אין בן זוג. אמר לה הקדוש ברוך הוא כנסת ישראל היא בן זוגך.

כי התרפים היו יודעים להגיד איפה נמצא כל אדם ואדם.

חוזר לבן הביתה, ולא מוצא את התרפים. "אם אין תרפים, סימן שיעקב גנב אותם כדי שלא אוכל למצוא אותם". אז איך בכל זאת לבן הצליח למצוא אותם?

אומר ספר הישר (פרק מז) - ויבא לבן אל ביתו וישראל על יעקב וביתו ואין. ויבקש לבן את תרפיו, לדעת אנה הלך יעקב ולא מצא. וילך אל תרפים אחרים הלך לתרפים של שכניו וביקש לעבוד אותם כדי שיאמרו לו היכן יעקב וישאל בהם ויגידו לו כי ברח יעקב מאתו ארצה כנען אל אביו. ויקם לבן בעת ההיא ויקח את אחיו ואת כל עבדיו, ויצא וירדוף את יעקב וידבק אותו בהר גלעד.

(כד) ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: (כה) וישג לבן את יעקב ויעקב תקע את אהלו בהר ולבן תקע את אחיו בהר הגלעד: (כו) ויאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי ותנהג את בנותי כשביזות חרב: (כז) למה נחבאת לברח ותגנב אתי ולא הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשרים בתך ובכנור: (כח) ולא נטשתני לנשק לבני ולבנותי עתה הספלת עשו: (כט) יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע: (ל) ועתה הלך הלכת כי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי.

רבותי, פלא מופלא. בא כאן לבן ומודיע ליעקב אביו – תשמע, אני יכל לשבור לך את העצמות, אבל מה אעשה שהאלוקים שלך נגלה אליו ואמר לי לא לגעת בך?!

שאלת השאלה – למה אתה מגלה לו את זה?!

באים המפרשים, ומנסים להבין מהם שלושת הנקודות שעומד עליהם פה לבן. ישנם 3-4 תשובות, אולי נאמר רק שתיים מהם:

אומר המלבי"ם, שלבן בא אל יעקב בטענה ואמר לו כך – אני יודע למה גנבת את התרפים. גנבת מביתי הרבה דברים, ולא רק את התרפים. כל המזוודות שלך מלאים בדברים שגנבת מביתי. אלא מה? פחדת שאם אתפוס את התרפים ואקח אותם אתי, אני אעבור מזוודה מזוודה ואגלה את כל מה שגנבת.

אמר לו יעקב – (לב) עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך בבקשה, תיפתח מזוודה מזוודה. שלא תחשוב אפילו לרגע שאני גנב!

אומרים חז"ל במדרש (בראשית רבה, פרשה עד, אות י) - אמר רבי סימון בנהג שבעולם חתן שהוא דר אצל חמיו אפשר

פני אביכן כי איננו אלי כתמל שלשם ואלהי אבי היה עמדי: (ו) ואתנה ידעתן כי בכל כחי עבדתי את אביכן: (ז) ואביכן התל בי והחלף את משכרתי עשרת מנים ולא נתנו אלהים להרע עמדי: (ח) אם כה יאמר נקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן נקדים ואם כה יאמר עקדים יהיה שכרך וילדו כל הצאן עקדים: (ט) ויצל אלהים את מקנה אביכם ויתן לי: (י) והיה בעת יחם הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים: (יא) ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני: (יב) ויאמר שא נא עיניך וראה כל העתדים העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי את כל אשר לבן עשה לך: (יג) אנכי האל בית אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך.

אומר יעקב לנשיו את כל הסיבות למה צריך לברוח, "וחוץ מזה, הקב"ה נגלה אליו ואמר לי לצאת משם".

שואל השל"ה הקדוש – אם הקב"ה אמר לך לעזוב, למה אתה צריך להביא את כל ההסברים האלה? תקרא לנשיך ותאמר להם שהקב"ה אמר ללכת מפה!

אומר – למדנו מכאן דבר נורא, שאם אדם רוצה להגיד משהו לאשתו, דבר ראשון שסיביר לה את הדבר מבחינה הגיונית.

אתה רוצה לנתק אותה מבית הוריה? קודם כל תסביר לה, למה כדאי לעזוב את המקום ... "וחוץ מזה, ה' גם אמר לעזוב".

אומרת התורה (יט) ולבן הלך לגזז את צאנו ותגנב רחל את התרפים אשר לאביה: (כ) ויגנב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי ברח הוא: (כא) ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את הנהר וישם את פניו הר הגלעד: (כב) ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב.

שאלת השאלה – למה רק אחרי שלושה ימים, באים ואומרים ללבן שיעקב ברח?!

כותב התרגום יונתן בן עוזיאל - **ובתר דאזל יעקב קמו רעיא על בירא ולא אשכחו מיא ואמתו תלתא יומין דילמא תהי טייפא ולא טפת ובכן איתוי ללבן ביומא תליתאה וידע ארום ערק יעקב דבזכותיה הוה טייפא עשרין שבין באו הרועים לשאוב מים מן הבאר, ופתאום ראו שאין מים. עשרים שנה מבואו של יעקב היו מים בשפע ופתאום אין?!** סימן שיעקב ברח!

(כג) ויקח את אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים וידבק אותו בהר הגלעד.

במדרשי חז"ל וביניהם ספר הישר, כתוב שקודם כל הוא חזר הביתה, כדי לחפש את התרפים שלו. בשביל מה?

רבותי, המשך חכמה בפרשת השבוע, נוקט בפשיטות, שרחל גנבה את התרפים כדי שהקב"ה יוכל להתגלות ללבן ולהזהיר אותו שלא לגעת ביעקב.

התרפים, היו מקור החיפוש של לבן. ללא התרפים, לבן לא יכל לתפקד אפילו רגע אחד.

"למה גנבת את אלהי". ביג דיל, תלך תקנה חדש בחנות! משמע, שלתרפים האלה היתה סיבה מיוחדת.

מביא רבינו בחי"י את דברי רבינו חננאל – מטרתה של רחל בלקיחת התרפים היתה, שלבן יודה שבתרפים אין ממש.

אם התרפים האלה 'יודעים' איפה כל אדם נמצא, איך הם לא גילו שהולכים לגנוב אותם!?

רבתי, הייתי רוצה לעמוד על עניין התרפים וקצת להעמיק בהם, ולראות את התועלת שיש לנו מהם:

מה זה תרפים?

אומר המדרש {תנחומא, ויצא, אות יב} - למה נקראו תרפים. לפי שהן מעשה תרף, מעשה טמאה. וכיצד היו עושין. מביאין אדם בכור ושוחטים אותו ומולחים אותו במלח ובשמים כדי שלא יסריח, וכותבין על ציץ זהב שם רוח טמאה, ומניחין הציץ במכשפות תחת לשונו, ומניחין אותו בקיר, ומדליקין לפניו נרות ומשתחווים לו, ומדבר עמם בלחש. זה שאמר הכתוב: כי התרפים דברו און, לפיכך גנבה אותן רחל.

בתורה שלמה הוא מביא ציוני (פירוש אחד המקובלים).

כותב התורה שלמה {פרשת ויצא, עמוד 1228} - וכן הביא בספר ציוני בשם מגילת סתרים. ובסגנון אחר בכ"י פי' הרוקח על התורה תרפים, כפיר העזים (ש"א יט, יג) כמ"ש במיכל וכן היו עושים מביאים איש אדום, וקושרין ומרעיבין מין חיה ויונקת דמו ושוחטין אותה ומבשלים בדמה בשמים והטועם יודע להבין כל העתידות והשמות והלשונות כו' והתרפים מגידים עתידות, ופעמים היו לוקחים אדם אדום ומניחין אותו בדבש ומסירין כל הבשר ממנו, רק הריאה והלב דבוק בו ומעמידים אותו ובכשופיהם והיה מגיד עתידות ושנוי העתים.

למה הבאתי את הדברים האלה? כי לפני 15 שנה בערך, ראיתי בספר אחד דבר נורא, אבל אינני מוצא אותו.

שואל הספר הזה שאלה נפלאה – תימא, אם עשו יודע שאצל לבן מחכה לו אישה, שהרי אמרו הגדול לגדולה והקטן

לו שלא ליהנות אפילו כלי אחד אפילו סכין אחד, ברם הכא מששת את כל כלי, אפילו מחט אפילו צנורא לא מצאת. עשרים שנה, לא נמצא במזוודה של יעקב אבינו לא מחט, לא מזלג ולא מוצץ!

אני לא מדבר על זה, שבן אדם הולך לסופ"ש במלון, נכנסים לו בטעות שתי מגבות למזכרת ©

עשרים שנה בביתו חמיו, ולא נכנסה לו אפילו מחט אחת!

"אתה מאשים אותי שגנבתי את התרפים, כדי שלא תבדוק את המזוודות!?! מי שגנב את התרפים שלא יחיה ואתה יכל לבדוק!"

ישנו ספר שנקרא ארץ בנימין, שמביא פירוש נפלא שאמר אותו ר' קופל חריף. אני רוצה לומר את הפירוש שלו עם קצת תוספת:

שואל ר' קופל חריף – למה אומר לבן ליעקב אבינו, שהאלוקים נגלה אליו!?! אתה נותן לו בטחון שלא תוכל לעשות לו כלום.

דבר נוסף, "כי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי" – מה הקשר כאן, בין הרצון שלו ללכת לבית אבא ובין גניבת התרפים!?

אומר ר' קופל חריף דבר נפלא ביותר – אמר לבן, עשרים שנה יעקב איתי בבית והקב"ה לא נגלה אלי. מה קרה עכשיו הוא נגלה אליי!?

אמר לבן הקב"ה לא נגלה אלי בגלל סיבה אחת – במקום שיש עבודה זרה, הקב"ה לא בא.

הראיה, שברגע שמשה רבינו מגיע לפרעה, אומר לו פרעה "תתפלל עלי עכשיו". אמר לו משה "אני לא יכל עכשיו {שמות ט, כט} כצאתי את העיר אפרש את כפי – איפה שיש עבודה זרה, אני לא יכל להתפלל".

אמר לבן ליעקב – תגיד לי, למה הקב"ה צריך לבוא אלי!?! לא היה יותר טוב שהוא יבוא אליך, ויאמר לך אל תפחד מלבן!?

"כי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי".

אמר לבן ליעקב- אומר לך למה הקב"ה לא בא אליך, כי אצלי בבית אין כבר תרפים, והקב"ה לא בא אליך, כי אתה גנבת אותם!

עד כאן, ביאורו של ר' קופל חריף.

**וימלט: {יג} ותקח מיכל את התרפים ותשם אל המטה ואת
כביר העזים שמה מראשתיו ותכס בבגד .**

תרפים נמצאים בביתו של דוד המלך?!

כך שואל הרמב"ן בפרשת השבוע, והרד"ל כאן בנביא, ועונים
תשובה מאוד מעניינת :

ישנם כמה וכמה סוגי תרפים. יש תרפים שהם סוג של ע"ז,
כדוגמת מה שעשה לבן ומה שעשה מיכה.

ישנם תרפים, שעשו אותם כדי שיורו את השעה. הכניסו מין
כלי של נחושת, שהיה משמש אותם כמעין שעון.

כותב הכלי יקר למהר"ש לאניאדו – מיכל שמה את התרפים
על מיטה, כדי לעורר רחמי שמים על דוד המלך.

למה לעורר רחמי שמים על דוד המלך?

לפי שדוד המלך היה מחשב אורחותיו. כל דקה ושניה היה
עובד בה את ה', לכן בביתו היה לו מורה שעות כעין התרפים
. היות וכך, רצתה מיכל אשתו לעורר עליו רחמי שמים, לקחה
את אותם תרפים שהורו את השעה, ושמה על המיטה
"ריבונו של עולם, דוד המלך שעבד אותך על דקות ושניות,
תשמור אותו משאול, שלא יפגע בו".

כותב הרמב"ן {פרשת ויצא} - **ותגנוב רחל את התרפים**. לא
נתכוונה אלא להפריש אביה מעבודה זרה לשון רש"י ואפשר
כי היו ללבן לעבודה זרה כאשר אמר למה גנבת את אלהי
אבל לא היו כל התרפים נעבדים כי איך תמצא עבודה זרה
בבית אדונינו דוד (עיין שמואל א יט יג) והקרוב מה שאומרים
שהם כלים לקבל השעות ויקסמו בהם לדעת עתידות ...

הרד"ק בספר שמואל מדבר בהרחבה גדולה, איזה סוג
תרפים זה היה.

כותב הרד"ק {יט, יג} - וענין התרפים יש מפרשים: כי הם
עבודת גילולים כמו התרפים אשר ללבן שגנבתם רחל ולבן
עובד עבודת גילולים היה, כמו שאמר לה: למה גנבת את
אלהי וחלילה חלילה שהיה בבית דוד עבודת גילולים.
ויש אומרים: שהוא כלי הנחשת העשוי לדעת חלקי השעות
ויראו בהם העתידות במשפט המזלות, וזה יתכן בדבר לבן
אבל בדבר מיכל הוא קשה לפרש, למה שמה אותם במטה
מקום דוד, ואותו הכלי אינו בתכונה הזאת.
והחכם ראב"ע זכרו לברכה כתב: כי התרפים הם על צורת בן
אדם והיא עשויה לקבל כח עליונים והעד שהתרפים כן
התרפים ששמה מיכל במטה עד שחשבו שומרי הבית שהם
דוד.

לקטנה, יוצא שרחל אמנו שייכת ליעקב ולאה אמנו שייכת
לעשו, אז למה עשו לא הלך לשם?!

ואומר תירוץ יפה מאוד – ידע עשו, שכדי לעשות תרפים,
צריך למצוא בכור ג'נג'י, ולכן ברגע שהוא היה מגיע ללבן,
הוא היה הופך להיות ז"ל. לכן לא העיז עשו להתקרב לביתו
של לבן!

רבתי, רק עוד קטע אחד :

בא הזית רענן על הילקוט שמעוני, ושואל שאלה – איך
לקחה רחל אמנו את התרפים והכניסה אותם באוהל יעקב?
הרי יעקב אבינו היה כהן.

איפה כתוב שיעקב אבינו היה כהן?

הוא מביא מדרש שאומר – אמר הקב"ה למלאך מיכאל,
אתה כהן שלי למעלה ויעקב כהן שלי למטה.

עונה הזית רענן שתי תשובות – א' כל, יתכן שהיא סברה
כדעת רשב"י שאומר, שאין קברי עכו"ם מטמאים באוהל .

התשובה השניה מתרצת שתי שאלות :

ראיתי ששואלים – אם את התרפים תולים על הקיר, וזה
בעצם גולגולת שלמה, איך יכל להיות שרחל הכניסה את זה
בתוך כר הגמל וישבה על זה, הרי זה בגודל אדם?!

מתרץ הזית רענן – ויש לומר, שרחל אמנו לא גנבה את כל
התרפים, אלא לקחה רק את הציץ עם השם טומאה שעליו,
שהיה נמצא מתחת ללשון וגורם לתרפים לדבר.

עד כאן דברי **הזית רענן**.

רבתי, עוד שאלה אחת לפני שנגיע אל הנקודה :

לכאורה, התרפים האלה זו עבודה זרה למהדרין. לא רק זה,
אומר הנביא {שופטים יז, ה} **והאיש מיכה לו בית אלהים
ויעש אפוד ותרפים וימלא את יד אחד מבניו ויהי לו לכהן**.

מיכה עצמו, בבית ע"ז שלו, עשה אפוד ותרפים!

אם ככה יוצא, התרפים זו ע"ז למהדרין!

באים המפרשים ושואלים שאלה עצומה :

מיכה עשה ע"ז, אצל לבן זו ע"ז, רחל לקחה את הע"ז כדי
להפריש אותו מע"ז!

בספר שמואל נאמר בפסוק {ש"א יט, יא} **ותגד לְדָוִד מִיכָל
אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה מִחַר אֶתְּךָ
מוֹמֵת: {יב} וְתָרַד מִיכָל אֶת דָּוִד בְּעַד הַחֲלוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח**

אומר המדרש רבה לבראשית רבה, פרשה צט, אות א' - למה תרצדון הרים גבננים (תהלים סח, ז), רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא, רבי יוסי הגלילי פתר קרא בהרים, בשעה ששבא הקדוש ברוך הוא לתן תורה בסיני היו ההרים רצים ומדינים אלו עם אלו, זה אומר עלי התורה נתנת וזה אומר עלי התורה נתנת, תבור בא מבית אלים, וכרמל מאספמיא, הדא הוא דכתיב (ירמיה מו, יח): חי אני נאם ה' וגו' כי כתבור בהרים, זה אומר אני נקראתי וזה אומר אני נקראתי, אמר הקדוש ברוך הוא: למה תרצדון הרים וגו', כלכם הרים אלא כלכם גבננים, היך מה דאת אמר (ויקרא כא, כ): או גבן או דק, כלכם נעשה עבודת כוכבים על ראשיכם, אבל סיני שלא נעשה עבודת כוכבים עליו (תהלים סח, ז): הדר חמד אלהים לשבתו, (שמות יט, כ): וירד ה' על הר סיני, אף על פי כן (תהלים סח, ז): אף ה' ישכן לנצח, בבית עולמים. רבי עקיבא פתר קרא בשבטים חיבר ר' עקיבא את הפסוק לשבטי-יה, בשעה שאמר שלמה לבנות בית המקדש היו השבטים רצים ומדינים אלו עם אלו, זה אומר בתחומי יבנה וזה אומר בתחומי יבנה, אמר להם הקדוש ברוך הוא הוא שבטים למה תרצדון, כלכם שבטים, כלכם צדיקים, אלא גבננים, מהו גבננים, גנבים. כלכם הייתם שתפין במכירתו של יוסף, אבל בנימין שלא נשתתף במכירתו של יוסף (תהלים סח, ז): הדר חמד אלהים לשבתו. שם אשרה את שכינתי, בחלקו של בנימין. הוא היחידי שלא היה במכירת יוסף.

כותב הילקוט שמעוני {וזאת הברכה, סימן תתקנ"ז} - {דברים לג, יב} לבנימין אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו חפף עליו כל-היום ובין כתפיו שכן. ומפני מה זכה בנימין שתשרה שכינה בחלקו?
משל למלך שבא אצל בניו לפרקים, כל אחד ואחד אומר אצלי הוא שורה, קטן שבכולן אמר: אפשר שמניח אבא אחי הגדולים ושורה אצלי?! עמד והלך ופניו כבושות ונפשו עגומה, אמר: ראיתם בני הקטן שעמד ופניו כבושות ונפשו עגומה עליו, עכשיו מאכל ומשתה יהא משלכם ולינתי אצלו.
כך אמר הקב"ה: בית הבחירה יהיה בחלקו של בנימין וקרבות מכל השבטים.

דבר אחר: מפני מה זכה בנימין שתשרה שכינה בחלקו? מפני שכל השבטים נולדו בחוצה לארץ ובנימין נולד בארץ ישראל

פסיקתא {ספר דברים} - מפני מה זכה בנימין שתשרה שכינה בחלקו? משום שבנימין הקטן שבשבטים היה, וכשהיה יעקב אביו אוכל ושותה והיה יוצא, היה נשען על כתפיו של בנימין. אמר הקב"ה מקום שסמך צדיק זה את ידיו, שם אני משרה שכינתי, שנאמר ובין כתפיו שכן.

בא האברבנאל ואומר - בעבר לא היו תמונות. אם בן אדם היה רוצה להיזכר בקרביו שנפטרו, היה צר צורה של אותו קרוב מגבס וכד' ושם אותו על הקיר. וזה מה שהכניסה מיכל, את דמותו של דוד המלך למיטתו.

מצאתי מקור לדברי חז"ל הללו (לא לגבי דוד המלך) במדרש:

במכת בכורות נאמר שהקב"ה הכה כל בכור בארץ מצרים, ולא רק הבכורות שבמצרים, אלא גם הבכורות שהיו על הקיר נמסו במכת בכורות.

יוצא, שכדי לכבד בן אדם, היו עושים צורתו ותולים אותו על הקיר.

אם אלה פני הדברים, נוכל ללכת לעניין המרכזי:

נשאלת השאלה - מה רצתה רחל אמנו להשיג בלקיחת התרפים? מה היתה מטרתה?

אומר רש"י - ותגנב רחל את התרפים. להפריש את אביה מעבודה זרה נתכונה.

המשך חכמה סובר אחרת - מטרתה היתה, כדי שהקב"ה יתגלה ללבן.

רבתי, אם אדם רוצה לגמול משהו מדבר שהוא מכור אליו. נביא דוגמא:

אדם רוצה לגמול את חברו מעישון סיגריות. אתה חשוב שאם תיקח לו את חפיסת הסיגריות, הוא לא יעשן יותר!?

תפסת את הילד שלך מעשן. אתה לוקח לו את חפיסת הסיגריות, קורע לו אותה לגזרים מול העיניים!
הוא לא יעשן יותר!?

מחר בבוקר הוא כבר יקנה שתי קופסאות. אחת בשביל שלאבא שלו יהיה מה לקרוע, ואחת שיהיה לו בבית ספיייר ☺

מה הרוויחה בזה רחל, שלקחה לאביה את התרפים???

אם תאמר, שכדי שהתרפים יענו לך, אתה צריך בן בכור לשחוט אותו, ולשים על הקיר... זאת פרוצדורה... עד שלבן יתחתן ויוולד לו בן בכור... אין סיכוי שזה יהיה בזמן הקרוב.

אבל אומר ספר הישר, שכשלא היו לו התרפים, הוא הלך לשכן שלו וביקש ממנו את התרפים שלו.

רבתי, אני רוצה לעמוד על נקודה אחת, וממנה להרוויח דבר נפלא בעבודת ה':

תירוצ' נוסף, אומרים חז"ל – משום שהוא היחיד שלא השתחוה בפני עשו.

אם אלה פני הדברים, נוכל בע"ה להתחיל לסגור קצוות :

בואו ונדלג לפרשת מקץ :

יעקב אבינו שולח את ילדיו למצרים, בעקבות הרעב בארץ. הבנים מגיעים למצרים, ומיד מתלבש עליהם יוסף "מרגלים אתם!"

{מב, ט} ויאמר אלהם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם: {י} ויאמרו אליו לא אדני ועבדיך באו לשבר אכל: {יא} כלנו בני איש אחד נחנו כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים: {יב} ויאמר אלהם לא כי ערות הארץ באתם לראות: {יג} ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו: {יד} ויאמר אלהם יוסף הוא אשר דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם: {טו} בזאת תבחנו חי פרעה אם תצאו מזה כי אם בבוא אחיכם הקטן הנה: {טז} שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלים אתם: {יז} ויאסף אתם אל משמר שלשת ימים: {יח} ויאמר אלהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את האלהים אני ירא: {יט} אם כנים אתם אחיכם אחד יאסר בבית משמרכם שמעון נשאר כערבון ואתם לכו הביאו שבר רעבון בתיכם: {כ} ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו ויעשו כן.

האחים חוזרים ליעקב ומספרים לו מה קרה:

{כט} ויבאו אל יעקב אביהם ארצה כנען ויגידו לו את כל הקרת אתם לאמר: {ל} דבר האיש אדני הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את הארץ: {לא} ונאמר אליו כנים אנחנו לא היינו מרגלים: {לב} שנים עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד איננו והקטן היום את אבינו בארץ כנען: {לג} ויאמר אליו האיש אדני הארץ בזאת אדע כי כנים אתם אחיכם האחד הניחו אתי ואת רעבון בתיכם קחו ולכו: {לד} והביאו את אחיכם הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם כי כנים אתם את אחיכם אתן לכם ואת הארץ תסחרו: {לה} ויהי הם מריקים שקיהם והנה איש צרור כספו בשקו ויראו את צררות כספיהם המה ואביהם ויראו: {לו} ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שפלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו עלי היו כלנה: {לז} ויאמר ראובן אל אביו לאמר את שני בני תמית אם לא אביאנו אליך תנה אתו על ידי ואני אשיבנו אליך: {לח} ויאמר לא ירד בני עמכם כי אחיו מת והוא לבדו נשאר וקראהו אסון בדרך אשר תלכו בה והורדתם את שיבתי ביוגון שאולה "תשכחו מזה, אני לא שולח את בנימין! הוא הבן היחיד שנשאר לי מאמו, אני לא שולח אותו!"

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה צא, אות ו} - אמר להם יהודה הניחו לזקן עד שתכלה הפת יגמר האוכל בבית, הוא ישלח את בנימין. כרגע יש לכן הוא לא שולח.

{מג, א} והרעב כבד בארץ: {ב} ויהי כאשר כלו לאכל את השבר אשר הביאו ממצרים ויאמר אליהם אביהם שבו שברו לנו מעט אכל: {ג} ויאמר אליו יהודה לאמר העד העד בנו האיש לאמר לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם: {ד} אם ישך משלח את אחינו אתנו נרדה ונשברה לך אכל: {ה} ואם אינך משלח לא נרד כי האיש אמר אלינו לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם ... {יא} ויאמר אלהם ישראל אביהם אם כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים: {יב} וכסף משנה קחו בידכם ואת הכסף המושב בפי אמתחתיכם תשיבו בידכם אולי משגה הוא: {יג} ואת אחיכם קחו וקומו שובו אל האיש ... {טו} ויקחו האנשים את המנחה הזאת ומשנה כסף לקחו בידם ואת בנימן ויקמו וירדו מצרים ויעמדו לפני יוסף ... {יח} ויראו האנשים כי הובאו בית יוסף ויאמרו על דבר הכסף השב באמתחתינו בתחלה אנחנו מובאים להתגלל עלינו ולהתנפל עלינו ולקחת אתנו לעבדים ואת חמרינו: {יט} ויגשו אל האיש אשר על בית יוסף וידברו אליו פתח הבית: {כ} ויאמרו בי אדני ירד ירדנו בתחלה לשבר אכל: {כא} ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש בפי אמתחתו כספנו במשקלו ונשב אתו בידנו: {כב} וכסף אחר הורדנו בידנו לשבר אכל לא ידענו מי שם כספנו באמתחתינו: הנה, זה הכסף שמצאנו בשקים שירדנו חזרה. כנראה מישהו שם בטעות {כג} ויאמר שלום לכם אל תיראו אלהיכם ואלהי אביכם נתן לכם מטמון באמתחתיכם כספכם בא אלי ... זה בסדר, תיקחו את זה, זה מתנה בשבילכם ... מודיע להם הממונה על הבית, שהמשנה למלך מזמין אותם לארוחת צהרים ... {כט} וישא עיניו וירא את בנימין אחיו בן אמו ויאמר הנה אחיכם הקטן אשר אמתתם אלי ויאמר אלהים יחנך בני: {ל} וימהר יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה ... מתחילה ארוחת הצהרים ...

{לג} וישבו לפניו הבכור כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמהו האנשים איש אל רעהו. איך הם ישבו ככה?

אומר רש"י - הבכור כבכורתו. מכה בגביע וקורא ראובן שמעון לוי ויהודה יששכר וזבולון, בני אם אחת, הסבו כסדר הזה שהוא סדר תולדותיכם וכן כלם, כיון שהגיע לבנימין אמר זה אין לו אם ואני אין לי אם ישב אצלי.

מה הולך כאן?! מאיפה יוסף שם את הגביע באוזן, ויודע מי שייך למי?!

רבותי, המדרש הזה הוא פלא מופלא. שבטי-יה הקדושים, שאין לנו מושג מי הם, ניגשים לבנימין ואומרים לו "גנב בן גנבת"!

נאמר שבנימין גנב. אתה משווה את גניבת התרפים של רחל לגניבת הגביע? רחל גנבה את התרפים כדי להפריש את אבא שלה מעבודה זרה!

עומדים כאן עשרה אחים, מכניסים מכות לאחיהם הקטן ומאשימים אותו בגניבה. אף אחד לא יכל ללמד עליו זכות??? אחד שיגיד "הוא לא גנב! המצרים נוכלים מכניסים לנו דברים בתוך השקים!!!"

כולם היו בטוחים שבנימין הגנב.

שאלה נוספת שנשאלת - בגלל שנתנו לו מכות על הכתפיים, מגיע לו שיבנה בית המקדש בחלקו? כמה יהודים קיבלו מכות לאורך השנים, ולא נבנה להם שום בית מקדש?!

רבותי, יש כאן יסוד נפלא:

אתם קוראים לרחל גנבת? רחל היא האישה שמסרה את הסימנים לאחותה ובזכותה נולדתם!

חס וחלילה לחשוב, שהשבטים חשדו ברחל שהיא גנבת. לא כתוב בשום מקום, שהקב"ה תבע את כבודה של רחל.

מה רוצים כאן השבטים?

אומרים רבותינו - שבטי-יה חשבו דבר אחד - מה היתה התועלת של רחל, בגניבת התרפים?

אז אומר רש"י, שהיא רצתה להפריש את אביה מע"ז.

אם תיקחי לו את התרפים עכשיו, מחר הוא לא יעבוד ע"ז??? בטח שהוא יעבוד! באותו יום הוא כבר הלך לשכן שלו, כדי לבקש את התרפים שלו. אז מה יעזור לך שגנבת?

אומרים חז"ל - רחל היתה קנאית לע"ז. אם ככה, לכן היא לקחה את התרפים. היא לא חשבה פעמיים, אם זה יעזור או לא יעזור.

אמרו השבטים - אם זו המידה של רחל, גם בנימין ירש את המידה הזאת.

בנימין יושב במשתה, ורואה את המשנה למלך מחזיק את הגביע באוזן ואומר "מי זה ראובן? מי זה שמעון? מי זה לוי?" אמר בנימין לעצמו "האיש הזה עובד לתרפים, בדיוק כמו הסבא קדישא שלי לבן. כמו שאמא שלי לקחה את התרפים, אני אקח ממנו את הגביע"

מסיימים לאכל. לפני שהם נפרדים, מצוה יוסף לשים את הגביע באמתחת בנימין, דכתיב {מד, ב} וְאֵת גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אֲמַתַּחַת הַקֶּטָן ...

לפני שהם יוצאים ממצרים, מצוה יוסף את בנו מנשה {ד} קוּם רֹדֵף אַחֲרַי הָאֲנָשִׁים וְהִשְׁגַּתֶּם וְאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְמָה שְׁלַמְתֶּם רְעָה תַּחַת טוֹבָה: {ה} הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדֹנָי בּוֹ וְהוּא נָחַשׁ וַיִּנְחַשׁ בּוֹ הֲרַעַתֶּם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם: {ו} וַיִּשְׁגֹּם וַיִּדְבֹר אֲלֵהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: {ז} וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לְמָה יִדְבֹר אֲדֹנָי כְּדָבָרִים הָאֵלֶּה אֲנַחְנוּ גִבְנוּ גְבִיעַ? חֲלִילָה לְעַבְדֶּיךָ מַעֲשׂוֹת כְּדָבָר הַזֶּה. הִיּה לָהֶם קֶל וְחֹמֶר {ח} הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מִצְאָנוּ בְּפִי אֲמַתַּחְתֵּינוּ הִשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאִיךָ נִגְנַב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב: {ט} אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מֵעַבְדֶּיךָ וּמֵת וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לְאֲדֹנָי לְעַבְדִּים: {י} וַיֹּאמֶר גַּם עֵתָה כְּדָבָרֶיכֶם כֵּן הוּא אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם: {יא} וַיִּמְהָרוּ וַיִּירְדּוּ אִישׁ אֶת אֲמַתַּחְתּוֹ אֲרָצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמַתַּחְתּוֹ: {יב} וַיִּחַפְּשׂ בְּגָדוֹל הַחֵל וּבִקְטָן כָּלָה וַיִּמְצָא הַגְּבִיעַ בְּאֲמַתַּחַת בְּנִימִן .

רבותי, מי זה בגדול החל ובקטן כלה?

יש להם קל וחומר - הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו אליך מארץ כנען הרי החזרנו את הכסף שמצאנו באמתחתינו ואיך נגנב מבית אדניך כסף או זהב???"

אמר להם מנשה - אתם צדיקים, אבל יש שתיים שהקל וחומר לא תופס עליהם - שמעון היה במצרים, ובנימין חדש כאן!

בגדול החל התחיל אצל שמעון ובקטן כלה וסיים אצל בנימין.

{יג} וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמִסוּ אִישׁ עַל חֻמְרוֹ וַיֵּשְׁבוּ הָעִירָה הֵם קוֹרְעִים אֶת הַבְּגָדִים, וְחֹזְרִים חֲזָרָה.

זה מה שכתוב בתורה הקדושה. אבל אם תפתחו מדרש תנחומא.

אומר המדרש {תנחומא, מקץ, אות י} - לאחר שנמצא הגביע באמתחת בנימין, באו האחים וְהִיוּ עוֹמְדִין וּמַחְבְּטִין לְבִנְיָמִין עַל כְּתִפּוֹ וְאוֹמְרִין לוֹ, אִי גִנְבָא, בְּרָא דְגִנְבָתָא גִנְבַּן גִּנְבַּת! אמא שלך גנבה תרפים וביישה את אבינו, בִּישְׁתָּנוּ ואתה גונב גביע ומבייש אותנו, בְּן אִמְךָ אַתָּה, כִּךָ בִּישָׂה אִמְךָ אֶת אֲבִינוּ. וּבִשְׁבִיל אוֹתָן הַמְּכוֹת שֶׁהִכּוּהוּ בְּכַתְפּוֹ, זָכָה שֶׁתִּשְׂרָה שְׂכִינָה בֵּין כְּתִפּוֹ, שְׁנֵאֲמַר: חָפַץ עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתִפּוֹ שָׁכַן {דברים לג, יב}.

למערת המכפלה ואמר לאבות העולם, עמדו שהגיע זמן שאתם מתבקשין לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו למה, אמר להם איני יודע, מפני שהיה מתירא שלא יאמרו בימיך היתה לבנינו זאת. הניחן ירמיה ועמד על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמד הגיע זמן שאתה מבקש לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו מה היום מיזמים שאני מבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו ירמיה איני יודע. הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת, שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה, אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם, מיד אף הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש, כיון שראה אותם הקדוש ברוך הוא מיד ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרח ולחגר שק, ואלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאמרו, והיו בוכין והולכין משער זה לשער זה, כאדם שמתו מוטל לפניו, והיה הקדוש ברוך הוא סופד ואמר אוי לו למלך שבקטנותו הצליח ובזקנותו לא הצליח...

אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם מפני מה הגלית את בני ומסרתן בידי האמות והרגום בכל מיתות משנות, והחרבת את בית המקדש מקום שהעלית את יצחק בני עולה לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו ועברו על כל התורה ועל עשרים ושנים אותיות שבה, הדא הוא דכתיב (דניאל ט, יא): וכל ישראל עברו את תורתך. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם מי מעיד בהם בישראל שעברו את תורתך, אמר לו תבא תורה ותעיד בהם בישראל, מיד באה תורה להעיד בהן, אמר לה אברהם בתי את באה להעיד בהן בישראל שעברו על מצותיך ואין לך בשת פנים מפני, זכרי יום שהחזירך הקדוש ברוך הוא על כל אמה ולשון ולא רצו לקבלך עד שבאו בני להר סיני וקבלו אותך וכבדוך, ועכשו את באה להעיד בהם ביום צרתם. כיון ששמעה תורה כך עמדה לצד אחד ולא העידה בהן. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם יבאו עשרים ושנים אותיות, באה אל"ף להעיד בישראל שעברו על התורה, אמר לה אברהם, אל"ף את ראש לכל האותיות ובאת להעיד בישראל ביום צרתם, זכרי יום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני ופתח בך (שמות כ, ב): אנכי ה' אלהיך, ולא קבלוך אמה ולשון אלא בני, ואת באת להעיד בבני. מיד עמדה אל"ף לצד אחד ולא העידה בהן. באתה בי"ת להעיד בהם בישראל, ואמר לה אברהם בתי את באת להעיד על בני, שהם זריזין בחמשה חמשי תורה שאת

כשמנשה מגיע, הוא לא שואל "למה לקחתם את הגביע כי הוא עולה \$10,000", אלא מה הוא אומר?

{מד, ה} והוא נחש ונחש בו – בעל הבית שלי עושה איתו ניחושים.

ברגע שבא מנשה ומאשים שהם גנבו את הגביע, האחים לא חושבים פעמיים ובטוחים "זה בטוח בנימין".

למה בטוח שזה הוא?

כי הוא גנב בן גנבת. אמא שלו גנבה תרפים לבטל ע"ז, והוא גונב גביע כדי לבטל ע"ז. זה אותו מהלך, של קנאה בע"ז! הלכה רחל, והשרישה את זה בבנה בנימין!

לכן יוצא, שזה לא כינוי גנאי. זה כמו שיגידו על בן אדם 'גנב', על זה שלקח ממישהו חמץ בפסח ושרף אותו.

גנבת חמץ בפסח!? "הצלתי אותו מחמץ בפסח!"

רחל אמנו רצתה להציל את אביה מע"ז, לכן היא גנבה את התרפים.

רבתי, אם אלה הדברים, נוכל להבין דבר נפלא:

אנחנו אומרים בכל יום – "על כן נקוה לך יהוה אלהינו, לראות מהרה בתפארת עזך", אנחנו רוצים לראות את בית המקדש בתפארתו!

אבל יש לזה תנאי אחד – "להעביר גלולים מן הארץ, והאילים כרות יכרתו".

ע"ז ובית המקדש לא הולכים ביחד!

הכוח הזה של רחל אמנו, זה הכוח שבזכותו נבנה בית המקדש.

אמר הקב"ה - ובין כתפיו שכן – על "הכתפיים" האלה אני אשרה את שכינתי!

רבתי, חשבתי לתרץ:

מביא המדרש רבה {איכה רבה, פתיחה, אות כד}: בשעה שישב ירמיהו וקונן על החורבן, מספר המדרש:

אמר הקדוש ברוך הוא לירמיה, אני דומה היום לאדם שהיה לו בן יחידי ועשה לו חפה ומת בתוך חפתו, ואין לך כאב לא עלי ולא על בני, לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקברייהם, שהם יודעים לבכות. אמר לפניו רבוננו של עולם איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא לך עמד על שפת הירדן והרם קולך וקרא בן עמרם בן עמרם עמד וראה צאנך שבלעום אויבים. מיד הלך ירמיה

שיהא סבור שהיא רחל. ולא עוד אלא שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר, כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה. ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקים, רחמן, מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש, והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים במ כרצונם. **מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר, בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (ירמיה לא, יד): כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחַם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנוּ. וְכְתִיב (ירמיה לא, יד): כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלִי מִבְּכִי וְעֵינַי מִדְּמָעָה כִּי יִשְׁכַּר לְפַעֲלֹתֶיךָ וְגו', וְכְתִיב (ירמיה לא, יד): יִישׁ תְּקוּהָ לְאַחֲרֵיֶיךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם.**

עד כאן דברי המדרש.

שואלים המפרשים – איזה מעשה גדול יותר, העקידה או מסירת הסימנים ???

אם אתם חושבים שהעקידה היתה מעשה גדול יותר, נשאלת השאלה, למה בראש השנה ביקשנו "ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור" ??? למה לא ביקשנו "ומסירת הסימנים של רחל ללאה היום ברחמים תזכור" ???

כל בוקר אנחנו מתחילים במעשה העקידה. למי שמתחיל בזמן, יש כאלה שמתחילים ב"אז ישיר" ©

בעבר אמנו מהלך אחר, ודאי שהוא נכון, כי הוא מובא בספרים. המהלך שעכשיו אני אביא, לדעתי הוא גם נכון:

רחל אמנו, היא זאת שעקרה ע"ז. היא זאת שלקחה את התרפים של אביה. היא יודעת מה זה קנאה לע"ז!

על מה נחרב בית המקדש הראשון ???

על ע"ז, גילוי עריות ושפיכות דמים.

ועל מה הוא נחתם ???

מנשה הכניס להיכל צלם בעל ארבע פרצופים "הנה הכנסתי לך צלם, כדי שבכל מקום שתסתכל, תראה את האלוהים שלי" זה מנשה!

מספרת הגמרא (מסכת ברכות י א-ב) - {מלכים ב כ-א} בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' צבאות צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו' מאי כי מת אתה ולא תחיה מת אתה בעולם הזה

בראש התורה, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (בראשית א, א): בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים, מִיַּד עֲמְדָה בִּי"ת לְצַד אֶחָד וְלֹא הָעִידָה כְּלוּם. בְּאֵתָה גִימ"ל לְהָעִיד בְּיִשְׂרָאֵל, אָמַר לָה אֲבָרְהָם גִּימ"ל אֵת בְּאֵת לְהָעִיד בְּבִנֵי שְׁעָבְרוּ עַל הַתּוֹרָה, כְּלוּם יִשׁ אָמָה שְׁמִקְיָמַת מְצוֹת צִיצִית שְׂאֵת נְתוּנָה בְּרֵאשׁ, אֲלֹא בְּנֵי, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (דברים כב, יב): גְּדֹלִים תַּעֲשֶׂה לָּךְ. מִיַּד עֲמְדָה גִימ"ל לְצַד אֶחָד וְלֹא הָעִידָה כְּלוּם. וְכִיּוֹן שָׂרְאוּ כָל הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהִשְׁתִּיקוּן אֲבָרְהָם, נִתְבַּיְשׁוּ וְעַמְדוּ בְּעַצְמָן וְלֹא הָעִידוּ בְּיִשְׂרָאֵל. מִיַּד פָּתַח אֲבָרְהָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם לְמֵאָה שָׁנָה נִתְּתָ לִי בֵן, וְכִשְׁעַמְד עַל דַּעְתוֹ וְהָיָה בְּחוּר בֶּן שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנִים אָמַרְתָּ לִי הֲעֵלְהוּ עוֹלָה לְפָנָי, וְנַעֲשִׂיתִי עִלְיוֹ כְּאֲכָזְרִי וְלֹא רַחֲמֵתִי עִלְיוֹ, אֲלֹא אָנִי בְּעַצְמִי כְּפַתְתִּי אוֹתוֹ, וְלֹא תִזְכֹּר לִי זֹאת וְלֹא תִרְחַם עַל בְּנֵי. פָּתַח יִצְחָק וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּשֹׁאֲמַר לִי אָבָא (בראשית כב, ח): אֱלֹהִים יִרְאֶה לּוֹ הֲשֵׁה לְעֵלְהָ בְּנֵי, לֹא עֲכַבְתִּי עַל דְּבָרֶיךָ וְנִעְקַדְתִּי בְּרָצוֹן לְבִי עַל גְּבִי הַמְזַבַּח וְכִשְׁפָּתִי אֵת צוּאְרֵי תַחַת הַסִּפִּין, וְלֹא תִזְכֹּר לִי זֹאת וְלֹא תִרְחַם עַל בְּנֵי וְלֹא עָנָה לוֹ הַקֵּב"ה...

פָּתַח יַעֲקֹב וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לֹא עֲשִׂירִים שָׁנָה עַמְדַתִּי בְּבֵית לָבָן, וְכִשְׁיִצְאָתִי מִבֵּיתוֹ פָּגַע בִּי עָשׂוּ הַרְשָׁע וּבִקֵּשׁ לְהַרְגֵּ אֵת בְּנֵי וּמְסַרְתִּי עֲצָמִי לְמִיתָה עֲלֵיהֶם, וְעַכְשָׁו נִמְסְרוּ בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם כְּצֹאֵן לְטַבְחָה, לְאַחַר שֶׁגִּדְלַתִּים כְּאֲפֹרוּחִים שֶׁל תְּרַנְגוּלִים וְסִבְלַתִּי עֲלֵיהֶם צַעַר גְּדוֹל בְּנִים, כִּי רַב יְמֵי הָיִיתִי בְּצַעַר גְּדוֹל בְּעַבְוֹרָם, וְעַתָּה לֹא תִזְכֹּר לִי זֹאת לְרַחֵם עַל בְּנֵי. פָּתַח מֹשֶׁה וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לֹא רוּעָה נְאֻמָּן הָיִיתִי עַל יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וְרַצְתִּי לְפָנֶיהֶם כְּסוֹס בַּמִּדְבָּר, וְכִשְׁהִגִּיעַ זְמַן שִׁיכְנֹסוּ לְאַרְץ גְּזֵרַת עָלִי בַּמִּדְבָּר, יִפְלוּ עֲצָמוֹתַי, וְעַכְשָׁו שֶׁגִּלּוֹ שְׁלַחַת לִי לְסַפֵּד וְלִבְכוֹת עֲלֵיהֶם, זֶהוּ הַמִּשְׁלַל שְׂאוּמְרִים בְּנֵי אָדָם מְטוֹב אֲדוּנִי לֹא טוֹב לִי וּמְרַעְתוֹ רַע לִי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר מֹשֶׁה לְיִרְמְיָה לָךְ לְפָנָי שְׂאֵלְךָ וְאֲבִיאִם וְאַרְאֶה מִי מֵנִיחַ יְדוֹ עֲלֵיהֶם. אָמַר לוֹ יִרְמְיָה אִי אֲפָשֶׁר לִי לִיךָ בְּדֶרֶךְ מְפָנֵי הַהַרְוִגִים, אָמַר לוֹ אֵף עַל פִּי כֵן, מִיַּד הִלֵּךְ מֹשֶׁה וְיִרְמְיָה לְפָנָיו, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְנִהְרוֹת בְּבֵל, רְאוּהוּ לְמֹשֶׁה וְאָמְרוּ זֶה לְזֶה בֵּא בֵּן עַמְרָם מִקְבְּרוֹ לְפָדוּתֵינוּ מִיַּד צָרִינוּ, יִצְתָה בֵּת קוֹל וְאָמְרָה גְזֵרָה הִיא מִלְּפָנָי...

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קִפְצָה רַחַל אֲמֵנוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמְרָה רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוֹי לְפָנֶיךָ שִׁיעֲקֵב עַבְדְּךָ אֶהְבֵּנִי אֶהְבֵּה יִתְרָה וְעַבְדִּי בְּשִׁבְלִי לְאָבָא שְׁבַע שָׁנִים, וְכִשְׁהִשְׁלִימוּ אוֹתָן שְׁבַע שָׁנִים וְהִגִּיעַ זְמַן נִשׁוּאֵי לְבַעֲלִי, יַעֲץ אָבִי לְהַחֲלִיפֵנִי לְבַעֲלִי בְּשִׁבְלִי אַחֲוִתִּי, וְהִקְשָׁה עָלַי הַדָּבָר עַד מֵאֵד כִּי נוֹדַעָה לִי הַעֲצָה, וְהוֹדַעְתִּי לְבַעֲלִי וּמְסַרְתִּי לוֹ סִימָן שִׁיכִיר בִּינִי וּבֵין אַחֲוִתִּי כְּדִי שְׁלֹא יוּכַל אָבִי לְהַחֲלִיפֵנִי, וְלֹאֲחַר כֵּן נִחַמְתִּי בְּעַצְמִי וְסִבְלַתִּי אֵת תְּאוּתִי וְרַחֲמֵתִי עַל אַחֲוִתִּי שְׁלֹא תִצָּא לְחַרְפָּה, וְלַעֲרַב חֲלָפוֹ אַחֲוִתִּי לְבַעֲלִי בְּשִׁבְלִי, וּמְסַרְתִּי לְאַחֲוִתִּי כָּל הַסִּמָּנִים שֶׁמְסַרְתִּי לְבַעֲלִי, כְּדִי

אומרת הגמרא {מסכת מנחות נג, א-ב} - יבא ידיד בן ידיד
ויבנה ידיד לידיד בחלקו של ידיד ויתכפרו בו ידידים. יבא
ידיד זה שלמה המלך דכתיב {שמואל ב יב-כה} וישלח ביד
נתן הנביא ויקרא שמו ידידיה בעבור ה' בן ידיד זה אברהם
דכתיב {ירמיה יא-טו} מה לידידי בביתי ויבנה ידיד זה בית
המקדש דכתיב {תהילים פד-ב} מה ידידות משכנותיך
לידיד זה הקב"ה דכתיב {ישעיה ה-א} אשירה נא לידידי
בחלקו של ידיד זה בנימין שנאמר {דברים לג-יב} לבנימין
אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו ויתכפרו בו ידידים אלו
ישראל דכתיב {ירמיה יב-ז} נתתי את ידידות נפשי בכף
אויביה.

הידיד הראשון הוא אברהם אבינו, והאחרון הוא בנימין.
אברהם הוא הראשון, ששבר את הצלמים. בנימין הוא
האחרון שחשדו בו, שלקח את הגביע. את המכות, הוא קיבל
על הכתפיים. למה הכתפיים?

הכתפיים הם מקום החיבור של הידיים.

ידיד, הכוונה, שאתה נותן יד לשני. יד + יד = ידיד!

אדם שעוקר ע"ז מן העולם, נקרא ידו של הקב"ה.

אברהם אבינו היה הראשון ששבר את הצלמים בביתו של
תרח אביו. רחל אמנו עקרה את הע"ז מאביה, לכן הבן שלה
נקרא בשם ידיד. למה ??? כי הכו אתו בכתפיו!

אומר הקב"ה - שם, במקום שמתחברים להם שתי הידיים,
אני אשרה את שכינתי. שם אבנה את בית המקדש!

אם אלה הדברים, נכנסים בס"ד לחודש כסלו. החודש,
שכידוע לכולם הסתיימה בניית המשכן.

ולא תחיה לעולם הבא אמר ליה מאי כולי האי אמר ליה
משום דלא עסקת בפריה ורביה א"ל משום דחזאי לי ברוח
הקדש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו א"ל בהדי כבשי
דרחמנא למה לך מאי דמפקדת איבעי לך למעבד אתה
מצווה להתחתן. אל תסתכל על חשבונות שמים! ומה דניחא
קמיה קודשא בריך הוא לעביד.

לבסוף התחתן חזקיה המלך עם בתו של הנביא, נולד מנשה
וחתך את ראשו של הסבא שלו, הנביא ישעיהו בן אמוץ.

יוצא, שבגלל מנשה נחרב הבית. את כל ירושלים הוא מילא
בדם! אלף אנשים הוא רצח בכל יום!

על מה נחתם החורבן!? על שהכניסו צלם בהיכל.

באה רחל אמנו ואמרה - ריבונו של עולם, אני לא קנאת
לצרה שלי.

אומרים חז"ל - יש משוואה בין קנאת ה' לבין קנאה של צרה
, או קנאה, כאשר הבעל חושד באשתו.

רחל אמנו, היא זאת שבקשה לעקור את הע"ז מעם ישראל!

היא שעקרה ע"ז, אומר הקב"ה וְבִין כְּתַפְיוֹ שָׁכַן - בנחלת
בנה בנימין, יבנה בית המקדש!

אם בחלקו של בנימין יבנה בית המקדש, יכולה רחל לבוא,
ולעורר רחמי שמים. על מה ???

על זה שעבדו ע"ז!

"ריבונו של עולם, אני עקרת ע"ז! הבן שלי חטף מכות, כי
חשדו בו שהוא ירש את המידה שלי! וְלֹא תִזְכָּר לִי זֹאת וְלֹא
תִרְחַם עַל בְּנֵי ???"

אמר לה הקב"ה - בשבילך רחל, אני משיב בנים לגבולם!

אם אלה הדברים, אולי נוכל לומר דבר בדרך האפשר, כי לא
מצאתי מקור לדברים:

יזכנו הקב"ה, שהחודש הזה, חודש כסלו, יהפוך לנו לששון ולשמחה ולבניין הבית במהרה בימינו
אמן ואמן !!!